НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра публічного управління, адміністрування та права

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ Богдан КОРОБКО
«__» _____ 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ДЕРЖАВНА СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ ТА СВІТІ»
(назва навчальної дисципліни)

Підготовки — Доктор філософії
(назва ступеня вищої освіти)

Освітньої програми — Публічне управління та адміністрування
(назва освітньої програми)

Спеціальності — 281 Публічне управління та адміністрування
(код і назва спеціальності)

Полтава
2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Державна соціальна політика в Україні та світі» для здобувачів вищої освіти спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Складена відповідно до освітньо-наукової програми «Публічне управління та адміністрування»

Розробник: Мирошниченко Аліна Іванівна, кандидат наук з державного управління, доцент кафедри публічного управління, адміністрування та права

Погоджено:

Гарант освітньо-наукової програми

_____ М. І. Лахижа

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри публічного управління, адміністрування та права

Протокол від «27» 08 2026 року № 1

Завідувач кафедри публічного управління, адміністрування та права

_____ І. О. Кульчій

«27» 08 2026 року

Схвалено навчально-методичною комісією навчально-наукового інституту фінансів, економіки, управління та права

Протокол від «28» 08 2026 року № 1

Голова навчально-методичної комісії навчально-наукового інституту фінансів, економіки, управління та права

_____ С. А. Карпенко

«28» 08 2026 року

© Мирошниченко А. І., 2026 рік
© Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2026 рік

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="3">Найменування показників</td><td rowspan="3">Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>форма здобуття освіти</td><td>форма здобуття освіти</td></tr>
<tr><td>денна</td><td>заочна</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 4</td><td rowspan="2"><u>Галузь знань</u>
28 Публічне управління та адміністрування</td><td colspan="2" rowspan="2">вибіркова</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 120</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Модулів – 1</td><td rowspan="5"><u>Спеціальність</u>
281 Публічне управління та адміністрування</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>2-3</td><td>2-3</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Змістових модулів – 2</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>4-6</td><td>4-6</td></tr>
<tr><td rowspan="8">Індивідуальне завдання – не передбачено</td><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="7">Ступінь вищої освіти

<u>третій (освітньо-науковий)</u></td><td>20 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>20 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>80 год.</td><td>108 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальна робота:
0 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: диференційований залік</td></tr>
</table>

Примітка.
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:
для денної форми здобуття освіти – 40/80;
для заочної форми здобуття освіти – 12/108

2. Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти системних знань про державну соціальну політику України в порівнянні зі світовими моделями як інструмент публічного управління, здатності критично аналізувати інституційні, правові, фінансові та організаційні механізми соціального захисту, соціальних послуг і соціальної інтеграції, оцінювати ефективність соціальних рішень органів влади різних рівнів, а також проводити оригінальні наукові дослідження з урахуванням викликів воєнного стану, повоєнного відновлення, децентралізації та європейської інтеграції.

Вивчення дисципліни спрямоване на опанування типології моделей соціальної держави (ліберальна, консервативно-корпоративна, соціал-демократична, південноєвропейська, постсоціалістична), розуміння архітектури соціальної політики України, здатності застосовувати сучасні методології та відкриті дані для обґрунтування управлінських рішень і формулювати наукові гіпотези щодо модернізації соціальної політики держави, регіону та територіальної громади.

Завдання дисципліни забезпечують формування у здобувачів освіти таких **програмних компетентностей**:

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики

Програма спрямована на поглиблення загальних компетентностей ОНП:

– Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
– Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
– Здатність працювати в міжнародному контексті.
– Здатність розв’язувати комплексні проблеми публічного управління та адміністрування на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Програма спрямована на формування спеціальних компетентностей:

– Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в галузі публічного управління та адміністрування та дотичних до неї міждисциплінарних напрямах і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з публічного управління та адміністрування, суміжних галузей.
– Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері публічного управління та адміністрування, методи комп’ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності.
– Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері публічного управління та адміністрування з врахуванням викликів воєнного часу, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.
– Здатність обґрунтовувати та готувати управлінські рішення на основі розуміння закономірностей розвитку держави, регіону, територіальної громади і процесів із застосуванням статистичних методів та моделей.
– Знання сучасних парадигм публічного управління та адміністрування різного рівня, основних теорій, концепцій, моделей та інструментарію наукового дослідження.

– Здатність критичного застосування методів системного аналізу, а також оцінювати їхні можливості для подальшого використання при розв’язанні конкретних наукових та практичних задач.

– Здатність приймати науково обґрунтовані рішення в умовах невизначеності, що потребує розробки нових методів та проведення дослідницько-інноваційної діяльності

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення навчальної дисципліни « Державна соціальна політика в Україні та світі» є знання, здобуті на другому (магістерському) рівні вищої освіти, а також знання, отримані здобувачами при вивченні обов'язкових компонентів освітньо-наукової програми.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Дисципліна формує такі програмні результати навчання:

– Мати передові концептуальні та методологічні знання з публічного управління та адміністрування і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напряму.

– Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи публічного управління та адміністрування, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у визначеній сфері з метою досягнення сталого розвитку в умовах глобалізації.

– Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі процесів і систем публічного управління та адміністрування, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів на рівні держави, регіону, громади та дотичних міждисциплінарних напрямах.

– Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи.

– Пропонувати нові рішення, розробляти наукові проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв’язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми публічного управління та адміністрування з врахуванням соціальних, політичних, екологічних, гендерних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.

– Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

– Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп’ютерного моделювання, наявні літературні дані.

– Знати та розуміти організаційно-правові, політичні та економічні засади організації управлінської діяльності інституцій публічного сектору у сучасних умовах, світовий досвід використання існуючих теорій у практичній діяльності на рівні держави, регіону та територіальних громад.

– Знати і розуміти існуючі науково-методичні підходи та методи досліджень, вміти інтегрувати та адаптувати їх для розв’язання наукових завдань при проведенні наукових

досліджень, визначенні моделей та методів розв'язання задач з публічного управління та адміністрування. Уміння з нових дослідницьких позицій формулювати загальну методологічну базу власного наукового дослідження, усвідомлювати його актуальність, мету і значення для розвитку інших галузей науки, суспільно-політичного і економічного життя

– Здатність виявляти комплексні проблеми публічного управління та адміністрування, визначати підходи, методи, засоби, інструменти їх розв'язання на інноваційній основі та створювати інформаційно-аналітичне забезпечення наукового дослідження.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	ЄКТС значення	Оцінка за національною шкалою	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	**A**	**Відмінно**	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	**Високий**, що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	**B**	**Добре**	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	**Достатній**, що забезпечує здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	**C**	**Добре**	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та	**Достатній**, конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.

			використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	
64 - 73	**D**	**Задовільно**	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	**Середній**, що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60 – 63	**E**	**Достатньо**	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень і володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	**Середній,** що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35-59	**FX**	**Незадовільно** з можливістю повторного складання екзамену/ заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт	**Низький**, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивчені дисципліни.

			в більшості є невірними, необгрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у Здобувача відсутні.	
0-34	**F**	**Незадовільно** з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	**Незадовільний**, Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:
– опитування;
– виконання практичних (аналітичних) завдань;
– виконання завдань самостійної роботи;
– модульний контроль (тестування);
– диференційований залік.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-інституційні засади та світові моделі державної соціальної політики

Тема 1. Теоретико-методологічні засади державної соціальної політики

Поняття, сутність, мета і функції державної соціальної політики як складової публічної політики. Об'єкт, суб'єкти, рівні реалізації (загальнодержавний, регіональний, місцевий). Принципи соціальної політики: справедливість, солідарність, субсидіарність, адресність, універсалізм. Соціальна держава та welfare state. Зв'язок соціальної політики з економічною, бюджетною, молодіжною, гендерною політикою та політикою національної безпеки. Методологія дослідження соціальної політики: інституційний аналіз, порівняльний метод, оцінювання політик, статистичні індикатори. Критерії наукової новизни для дисертацій зі спеціальності 281.

Практичне заняття № 1

Тема 2. Світові моделі соціальної політики: порівняльний аналіз

Типологія Еспінґ-Андерсена: ліберальна, консервативно-корпоративна, соціал-демократична моделі. Південноєвропейська (середземноморська) модель. Постсоціалістичні / східноєвропейські траєкторії. Змішані та гібридні моделі. Індикатори порівняння: частка соціальних видатків у ВВП, охоплення, заміщення доходу, роль сім'ї, ринку і держави, гендерний режим. Реформи welfare state у країнах ОЕСР і ЄС у XXI ст. Уроки світових моделей для України: що можна адаптувати, а що є інституційно непереносним. Місце України на карті моделей соціальної держави.

Практичне заняття № 2

Тема 3. Інституційно-правове забезпечення соціальної політики України

Конституційні соціальні права. Законодавство про соціальні послуги, загальнообов'язкове державне соціальне страхування, пенсійне забезпечення, державну соціальну допомогу, зайнятість, основи соціального захисту. Суб'єкти: Верховна Рада, КМУ, Мінсоцполітики, Пенсійний фонд / соціальні фонди, Національна соціальна сервісна служба, органи місцевого самоврядування, надавачі соціальних послуг. Децентралізація соціальних послуг. Стратегічні документи соціальної сфери. Фінансування соціальної політики: державний і місцеві бюджети, страхові внески, міжнародна допомога. Інституційна спроможність і фрагментація системи.

Практичне заняття № 3

Тема 4. Соціальний захист, соціальне забезпечення та система соціальних послуг в Україні

Архітектура системи: соціальне страхування, соціальна допомога, соціальні послуги. Пенсійна система та її реформи. Допомога малозабезпеченим, субсидії, допомога при народженні, інші види державної соціальної допомоги. Закон України «Про соціальні послуги»: класифікація послуг, надавачі, замовники, стандарт, соціальне замовлення. Цифровізація соціальної сфери (єдині інформаційні системи, «Дія»). Проблеми адресності, помилок включення / виключення, тіньової зайнятості як обмеження страхової моделі. Регіональні та місцеві відмінності в доступі до послуг.

Практичне заняття № 4

Змістовий модуль 2. Соціальна політика щодо вразливих груп, воєнні виклики, євроінтеграція та оцінювання

Тема 5. Соціальна політика щодо вразливих груп населення

Поняття вразливості та соціальної виключеності. Політика щодо дітей і сім'ї; молодіжна соціальна політика та економічна безпека молоді; політика щодо осіб з інвалідністю; політика активного довголіття; гендерний вимір соціальної політики. Внутрішньо переміщені особи, ветерани та члени їхніх сімей як нові / розширені цільові групи. Інклюзія, реабілітація, зайнятість вразливих груп. Роль територіальних громад і неурядових надавачів. Ризики стигматизації та фрагментації програм. Можливості міжсекторальної координації.

Практичне заняття № 5

Тема 6. Фінансування соціальної політики та фіскальна стійкість соціальних видатків

Джерела фінансування соціальної політики: державний і місцеві бюджети, страхові внески, міжнародна допомога, соціальне замовлення. Структура соціальних видатків і частка соціального захисту у ВВП. Конфлікт фіскальної стійкості та соціальної адекватності виплат. Пріоритезація соціальних видатків в умовах воєнного стану. Міжбюджетні трансферти на соціальні послуги. Прозорість соціальних видатків і відкриті бюджетні дані.

Практичне заняття № 6

Тема 7. Державна соціальна політика в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення

Адаптація соціальної політики після 24 лютого 2022 року. Соціальні виплати, житлові програми, підтримка ВПО, ветеранів, родин загиблих, осіб з інвалідністю внаслідок війни. Гуманітарна допомога і її стикування з державною системою соціального захисту. Фіскальні обмеження та пріоритезація видатків. Соціальна згуртованість і реінтеграція. Відновлення соціальної інфраструктури громад. Міжнародна допомога як джерело фінансування соціальної політики: можливості та ризики залежності. Наукові проблеми оцінювання воєнної соціальної політики.

Практичне заняття № 7

Тема 8. Європейські та міжнародні стандарти соціальної політики

Європейська соціальна хартія, стандарти МОП, Цілі сталого розвитку ООН, документи Ради Європи. Соціальний стовп ЄС (European Pillar of Social Rights). Соціальні аспекти переговорного процесу Україна–ЄС. Відкритий метод координації в ЄС. Порівняння систем соціального захисту країн–членів ЄС і України. Умови конвергенції: фінансування, адміністрування, охоплення, якість послуг. Політичні та фіскальні обмеження наближення. Уроки країн ЦСЄ.

Практичне заняття № 8

Тема 9. Цифровізація соціальної сфери та управління соціальними даними

Єдині інформаційні системи соціальної сфери, електронні кабінети отримувачів, сервіси «Дія». Соціальні реєстри, захист персональних даних і міжвідомчий обмін. Адресність допомог на основі даних. Цифровий розрив і бар'єри доступу вразливих груп. Відкриті дані соціальної політики. Ризики алгоритмічної упередженості в призначенні виплат і послуг.

Практичне заняття № 9

Тема 10. Стратегічні пріоритети та оцінювання ефективності державної соціальної політики

Критерії ефективності: охоплення, адресність, адекватність виплат / послуг, фіскальна стійкість, справедливість, адміністративна спроможність, вплив на бідність і нерівність. Індикатори: at-risk-of-poverty, Gini, соціальні видатки до ВВП, охоплення послугами, регіональні диспропорції. Методи оцінювання соціальних програм (ex ante / ex post, теорія змін). Стратегічні пріоритети соціальної політики України на 2026–2030 роки: відновлення людського капіталу, реінтеграція ветеранів, детінізація, євроінтеграція, спроможність громад. Формулювання наукових проблем і гіпотез для дисертацій зі спеціальності 281.

Практичне заняття № 10

8. Структура навчальної дисципліни

а) для денної форми здобуття освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	л	пр.	інд.	с.р.
Змістовий модуль 1. Теоретико-інституційні засади та світові моделі державної соціальної політики					
Тема 1. Теоретико-методологічні засади державної соціальної політики	12	2	2	–	8
Тема 2. Світові моделі соціальної політики: порівняльний аналіз	12	2	2	–	8
Тема 3. Інституційно-правове забезпечення соціальної політики України	12	2	2	–	8
Тема 4. Соціальний захист, соціальне забезпечення та система соціальних послуг в Україні	12	2	2	–	8
Разом за змістовим модулем 1	48	8	8	–	32
Змістовий модуль 2. Соціальна політика щодо вразливих груп, воєнні виклики, євроінтеграція та оцінювання					
Тема 6. Фінансування соціальної політики та фіскальна стійкість соціальних видатків	12	2	2	–	8
Тема 6. Фінансування соціальної політики та фіскальна стійкість соціальних видатків	12	2	2	–	8

Тема 7. Державна соціальна політика в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення	12	2	2	–	8
Тема 8. Європейські та міжнародні стандарти соціальної політики	12	2	2	–	8
Тема 9. Цифровізація соціальної сфери та управління соціальними даними	12	2	2	–	8
Тема 10. Стратегічні пріоритети та оцінювання ефективності державної соціальної політики	12	2	2	–	8
Разом за змістовим модулем 2	72	12	12	–	48
Усього годин	120	20	20	–	80

б) для заочної форми здобуття освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	л	пр.	інд.	с.р.
Змістовий модуль 1. Теоретико-інституційні засади та світові моделі державної соціальної політики					
Тема 1. Теоретико-методологічні засади державної соціальної політики	12	2	2	–	8
Тема 2. Світові моделі соціальної політики: порівняльний аналіз	12	2	–	–	10
Тема 3. Інституційно-правове забезпечення соціальної політики України	12	–	–	–	12
Тема 4. Соціальний захист, соціальне забезпечення та система соціальних послуг в Україні	12	–	2	–	10
Разом за змістовим модулем 1	48	4	4	–	40
Змістовий модуль 2. Соціальна політика щодо вразливих груп, воєнні виклики, євроінтеграція та оцінювання					
Тема 5. Соціальна політика щодо вразливих груп населення	12	–	–	–	12
Тема 6. Фінансування соціальної політики та фіскальна стійкість соціальних видатків	12	–	–	–	12
Тема 7. Державна соціальна політика в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення	12	–	-	–	12
Тема 8. Європейські та міжнародні стандарти соціальної політики	12	–	–	–	12
Тема 9. Цифровізація соціальної сфери та управління соціальними даними	12	–	–	–	12
Тема 10. Стратегічні пріоритети та оцінювання ефективності державної соціальної політики	12	2	2	–	8
Разом за змістовим модулем 2	72	2	2	–	68
Усього годин	120	6	6	–	108

9. Перелік питань для семінарських занять

№	Тема заняття та перелік питань	Кількість годин для денної форми	Кількість годин для заочної форми
	Семінарські заняття не передбачені	–	–

10. Перелік питань для практичних занять

№	Тема заняття	Кількість годин для денної форми	Кількість годин для заочної форми
1	Практичне заняття 1. Теоретико-методологічні засади державної соціальної політики 1. Розмежування державної соціальної політики, соціального захисту та соціальних послуг. 2. Порівняння принципів універсалізму, адресності, солідарності та субсидіарності. 3. Місце соціальної політики в системі публічної політики держави, регіону, територіальної громади. 4. Методологічні обмеження досліджень соціальної політики. 5. Формулювання робочої гіпотези дисертаційного дослідження зі спеціальності 281.	2	2
2	Практичне заняття 2. Світові моделі соціальної політики 1. Порівняння ліберальної, консервативно-корпоративної та соціал-демократичної моделей за роллю держави, ринку і сім'ї. 2. Визначення місця сучасної України на карті моделей соціальної держави. 3. Елементи північної та континентальної моделей, придатні до адаптації в Україні. 4. Вплив війни на траєкторію соціальної моделі держави. 5. Обмеження механічного запозичення зарубіжних моделей.	2	–
3	Практичне заняття 3. Інституційно-правове забезпечення соціальної політики України 1. Розподіл повноважень між Міністерством соціальної політики України, соціальними фондами, Національною соціальною сервісною службою та органами місцевого самоврядування. 2. Децентралізація соціальних послуг: автономія громад і ризики перекладання відповідальності. 3. Фрагментація законодавства соціальної сфери та наслідки для управління. 4. Інституційна спроможність громад надавати соціальні послуги. 5. Координація між рівнями публічної влади у соціальній сфері.	2	–
4	Практичне заняття 4. Соціальний захист і система соціальних послуг 1. Співвідношення страхової та бюджетної моделей соціального захисту в Україні. 2. Практичні наслідки Закону України «Про соціальні послуги». 3. Адресність допомог, помилки включення та виключення. 4. Пенсійна система та її реформи. 5. Регіональна нерівність доступу до соціальних послуг.	2	2
5	Практичне заняття 5. Соціальна політика щодо вразливих груп 1. Нові пріоритетні групи після 2022 року та ризики витіснення традиційних категорій. 2. Молодіжна соціальна політика та економічна безпека молоді. 3. Гендерний вимір соціальних програм. 4. Роль територіальних громад і неурядових надавачів у роботі з вразливими групами. 5. Запобігання фрагментації програм «під кожну категорію».	2	–

6	Практичне заняття 6. Фінансування соціальної політики 1. Структура соціальних видатків державного та місцевих бюджетів. 2. Стійкість джерел фінансування: бюджет, страхові внески, міжнародна допомога. 3. Пріоритезація соціальних видатків в умовах фіскальних обмежень. 4. Міжбюджетні трансферти на соціальні послуги. 5. Прозорість соціальних видатків за відкритими бюджетними даними.	2	–
7	Практичне заняття 7. Соціальна політика воєнного стану та повоєнного відновлення 1. Оцінювання соціальних рішень 2022–2026 років за критеріями стійкості та адресності. 2. Стикування гуманітарної допомоги з державною системою соціального захисту. 3. Соціальна підтримка ветеранів і внутрішньо переміщених осіб: інтеграція контурів. 4. Житлові та компенсаційні програми повоєнного періоду. 5. Інформаційна база наукового оцінювання воєнної соціальної політики.	2	–
8	Практичне заняття 8. Європейські та міжнародні стандарти соціальної політики 1. Норми Європейської соціальної хартії, найскладніші для імплементації в Україні. 2. Європейський стовп соціальних прав як рамка наближення. 3. Зобов'язання України за стандартами Міжнародної організації праці. 4. Цілі сталого розвитку ООН у соціальній політиці. 5. Уроки соціальної євроінтеграції країн Центральної та Східної Європи.	**2**	**–**
9	Практичне заняття 9. Цифровізація соціальної сфери 1. Єдині інформаційні системи соціальної сфери та сервіси «Дія». 2. Адресність допомог на основі реєстрів. 3. Захист персональних даних отримувачів соціальних послуг. 4. Цифровий розрив і бар'єри доступу вразливих груп. 5. Ризики алгоритмічної упередженості в призначенні виплат.	2	–
10	Практичне заняття 10. Стратегічні пріоритети та оцінювання ефективності 1. Мінімальний набір індикаторів ефективності державної соціальної політики. 2. Стратегічні пріоритети соціальної політики України на 2026–2030 роки. 3. Моніторинг і оцінювання соціальних реформ. 4. Малодосліджені проблеми соціальної політики в науці публічного управління. 5. Презентація дослідницького задуму аспіранта.	2	2
Усього		20	6

11. Перелік питань для лабораторних занять

№	Тема заняття та перелік питань	Кількість годин для денної форми	Кількість годин для заочної форми
	Лабораторні заняття не передбачені	–	

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи здобувача вищої освіти є: навчитися користуватися бібліотечними фондами і каталогами (у тому числі електронними), працювати з нормативно-правовими, науковими та аналітичними джерелами, складати конспекти, тези, плани, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та формулювати висновки.

Види самостійної роботи здобувача:

– опрацювання лекційного матеріалу;
– підготовка до практичних занять;
– опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
– підготовка до виконання модульного контролю;
– відвідування консультацій (згідно з графіком консультацій кафедри);
– підготовка до диференційованого заліку.

Питання для самостійного вивчення здобувачами освіти

№	Перелік питань	Кількість годин для денної форми	Кількість годин для заочної форми
1	Тема 1. Теоретико-методологічні засади державної соціальної політики 1. Зміст державної соціальної політики як категорії публічного управління. 2. Порівняння принципів універсалізму та адресності в сучасній соціальній політиці України.	8	8
2	Тема 2. Світові моделі соціальної політики 1. Порівняльна таблиця світових моделей соціальної політики за роллю держави, ринку і сім'ї. 2. Визначення місця України на карті моделей соціальної держави.	8	10
3	Тема 3. Інституційно-правове забезпечення соціальної політики України 1. Розподіл повноважень у соціальній сфері між центром, фондами та органами місцевого самоврядування. 2. Інституційні розриви реалізації соціальної політики на рівні територіальної громади.	8	12
4	Тема 4. Соціальний захист і система соціальних послуг 1. Оцінювання системи соціальних послуг обраної громади: доступ, надавачі, фінансування, бар'єри. 2. Співвідношення страхової та бюджетної моделей соціального захисту в Україні.	8	10
5	Тема 5. Соціальна політика щодо вразливих груп 1. Аналітична записка щодо однієї вразливої групи (молодь / ветерани / внутрішньо переміщені особи / особи з інвалідністю). 2. Ризики фрагментації програм соціальної підтримки за категоріями отримувачів.	8	12
6	Тема 6. Фінансування соціальної політики 1. Структура соціальних видатків державного та місцевих бюджетів за відкритими даними. 2. Стійкість джерел фінансування соціальної політики в умовах воєнного стану.	8	12
7	Тема 7. Соціальна політика воєнного стану та повоєнного відновлення 1. Оцінювання одного соціального рішення воєнного періоду за критеріями охоплення, адресності та фіскальної стійкості. 2. Стикування гуманітарної допомоги з державною системою соціального захисту.	8	12
8	Тема 8. Європейські та міжнародні стандарти соціальної політики 1. Зіставлення окремих зобов'язань України за Європейською соціальною хартією з національною практикою. 2. Рекомендації щодо наближення соціальної політики України до Європейського стовпа соціальних прав.	8	12

	Тема 9. Цифровізація соціальної сфери 1. Стан цифровізації соціальних послуг і вплив сервісів «Дія» на доступ отримувачів. 2. Етичні та правові ризики використання даних у призначенні соціальних виплат.	8	12
10	Тема 10. Стратегічні пріоритети та оцінювання ефективності 1. Мінімальний набір індикаторів ефективності соціальної політики для органу публічної влади. 2. Наукова проблема, об'єкт, предмет і орієнтовна новизна можливого дисертаційного дослідження.	8	8
Усього		80	108

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання.

Словесні та наочні методи навчання використовуються під час лекцій, індивідуальних та групових консультацій.

Під час проведення лекційних занять використовуються такі словесні методи, як розповідь і пояснення.

До числа наочних методів, які застосовуються при викладанні дисципліни, належать: ілюстрація, демонстрація, презентація.

З метою формування soft skills використовуються:

– методи мотивації навчання (створення ситуації інтересу, пізнавальні ділові ігри – симулятивні, ситуаційні, рольові, навчальні диспути, дискусії);

– активні/інтерактивні методи навчання (лекція-бесіда, лекція-дискусія, лекція-конференція, лекція із заздалегідь запланованими помилками, лекція-візуалізація, проблемна лекція, брейнстормінг, круглий стіл, ситуаційний аналіз, метод «Експертна оцінка»);

– проблемні методи навчання (створення ситуації вибору, зіткнення різних думок аспірантів, висування проблемного питання, постановка навчальних проблемних завдань на пояснення явища);

– бінарні методи навчання (наочно-інформаційний, наочно-проблемний, наочно-евристичний);

– прийом створення ситуації зацікавленості (використання актуальних кейсів, парадоксальних фактів, аналогій, зіставлення наукових і практичних тлумачень окремих явищ).

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєннями здобувачами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань здобувача під час практичних занять, оцінювання виконання здобувачами самостійної роботи або в ході індивідуальних співбесід зі здобувачами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому занятті.

Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння здобувачем вищої освіти певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування).

Підсумковий контроль – диференційований залік.

16. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Схема нарахування балів* для денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни «Державна соціальна політика в Україні та світі» за видами робіт

Види робіт / контролю	**Теми**									
	Т1	**Т2**	**Т3**	**Т4**	**Т5**	**Т6**	**Т7**	**Т8**	**Т9**	**Т10**
Опитування	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Виконання практичних завдань	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Виконання самостійної роботи	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Модульний контроль (тестування)	–	–	–	–	5	–	–	–	–	5
Всього за темами	**6**	**6**	**6**	**6**	**11**	**6**	**6**	**6**	6	11
Диференційований залік	**30**									
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	**100**									

Схема нарахування балів* для заочної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни «Державна соціальна політика в Україні та світі » за видами робіт

Види робіт / контролю	**Теми**									
	Т1	**Т2**	**Т3**	**Т4**	**Т5**	**Т6**	**Т7**	**Т8**	**Т9**	**Т10**
Опитування	5	–	–	5	–	–	–	–	–	5
Виконання практичного завдання	5	–	–	5	–	–	–	–	–	5
Виконання самостійної роботи	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Модульний контроль (тестування)	–	–	–	5	–	–	–	–	–	5
Разом за темами	**13**	**3**	**3**	18	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**18**
Диференційований залік	**30**									
Усього за результатами вивчення навчальної дисципліни	**100**									

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали для форми здобуття освіти		Критерії оцінювання
денної	заочної	
2	5	Питання розкрито повністю, здобувач вільно володіє понятійним апаратом, аргументує позицію даними та науковими джерелами, формулює дослідницькі висновки.
1	3-4	Матеріал викладено загалом правильно, є окремі неточності у використанні термінів або в аргументації.
0,5	1-2	Механічне відтворення матеріалу з помилками, обмежена аргументація.
0	0	Відсутність відповіді або відповідь не дає змоги оцінити формування компетентностей.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завданю

Бали для форми здобуття освіти		Критерії оцінювання
денної	заочної	
2	4-5	Завдання виконано в повному обсязі, використано відкриті дані / першоджерела, висновки мають практичне або дослідницьке значення.
1	2-3	Завдання виконано не повністю або з несуттєвими помилками, висновки часткові.
0	0-1	Завдання не виконано або виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали для форми здобуття освіти		Критерії оцінювання
денної	заочної	
2	3	Завдання виконано у повному обсязі, без помилок; демонструє високий рівень сформованості компетентностей.
1	2	Завдання виконано не в повному обсязі або містить несуттєві помилки.
0	0-1	Завдання не виконано або виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання модульного контролю (тестування)

– кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів (0,5×10=5,0); правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами складання диференційованого заліку у формі тестування

№	Завдання	Бали	Критерії оцінювання
1	Тестування	0-30	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів (1×30=30), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсової роботи, практики
90 – 100	**A**-відмінно	5-відмінно
82-89	**B**-дуже добре	4-добре
74-81	**C**-добре	
64-73	**D**-задовільно	3-задовільно
60-63	**E**-достатньо	
35-59	**FX**- незадовільно з можливістю повторного складання	2-незадовільно
0-34	**F**- незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

– при семестровому контролі у вигляді диференційованого заліку на поточний контроль може бути відведено від 70 до 100 балів (для допуску до диференційованого заліку необхідно мати не менше 35 балів поточної успішності).

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях (усні відповіді, виконання практичних завдань, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 70 балів.

Присутність на лекціях і практичних не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів. При тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Здобувач вищої освіти, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 35 балів у випадку диференційованого заліку), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є диференційований залік. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

17. Методичне забезпечення

1. Мирошниченко А. І. Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Державна соціальна політика в Україні та світі» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2026. 24 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Конституція України : станом на 1 січ. 2020 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр

2. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII : станом на 16.07.2026 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19
3. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 23.09.1999 № 1105-XIV : станом на 2026 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14
4. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям : Закон України від 01.06.2000 № 1768-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14
5. Про зайнятість населення : Закон України від 05.07.2012 № 5067-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17
6. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб : Закон України від 20.10.2014 № 1706-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18
7. Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої) : Закон України від 14.09.2006 № 137-V. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137-16.
8. Скуратівський В. А., Палій О. М., Лібанова Е. М. Основи соціальної політики : навч. посіб. Київ : МАУП, 2002. 200 с.
9. Семигіна Т. В. Національні моделі соціальної політики: глобальний рух до неолібералізму? Соціальна політика і соціальна робота. 2003. № 1. С. 45–60.

Допоміжна

1. Esping-Andersen G. The Three Worlds of Welfare Capitalism. Cambridge : Polity Press, 1990. 248 p.
2. Society at a Glance 2024: OECD Social Indicators. Paris : OECD Publishing, 2024. 125 p. DOI: https://doi.org/10.1787/918d8db3-en.
3. World Social Protection Report 2024–26: Universal social protection for climate action and a just transition. Geneva : International Labour Organization, 2024. 358 p. DOI: https://doi.org/10.54394/ZMDK5543.
4. Єрмак О. О., Мирошниченко А. І. Міжнародні та національні програми допомоги постраждалим від війни: виклики та перспективи. *Ерліхівський журнал*. 2024. № 11. С. 22–27.
5. Мирошниченко А. І., Бойко В. В. Роль держави та громадянського суспільства у захисті прав дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій. *Молодий вчений*. 2025. № 1 (132). С. 130–134.
6. Мирошниченко А. І., Білько С. С. Забезпечення економічної безпеки молоді як основа національної стійкості в умовах воєнного стану. *Геополітика України: історія і сучасність*. 2026. № 1 (36). С. 155–164.
7. Мирошниченко А. І., Смаглюк В. В. Гендерна рівність у місцевому самоврядуванні як складова ефективного публічного управління в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2026. № 9. С. 516–520.
8. Задорожний В. П., Мирошниченко А. І. Гендерні аспекти правової безпеки молоді в територіальних громадах в умовах війни та повоєнного відновлення. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2026. № 5.

19. Інтернет- ресурси

1. Сторінка курсу на платформі Moodle: https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=8010
2. Міністерство соціальної політики України : офіц. вебсайт. URL: https://www.msp.gov.ua/
3. Національна соціальна сервісна служба України : офіц. вебсайт. URL: https://nssu.gov.ua/
4. Пенсійний фонд України : офіц. вебсайт. URL: https://www.pfu.gov.ua/
5. Державна служба статистики України : офіц. вебсайт. URL: https://www.ukrstat.gov.ua
6. Законодавство України : офіц. вебпортал Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/

7. Eurostat. Social protection statistics. URL: https://ec.europa.eu/eurostat
8. OECD. Social and welfare issues. URL: https://www.oecd.org/en/topics/social-and-welfare-issues.html
9. International Labour Organization : офіц. вебсайт. URL: https://www.ilo.org/
10. Council of Europe. European Social Charter. URL: https://www.coe.int/en/web/european-social-charter
11. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : офіц. вебсайт. URL: http://www.nbuv.gov.ua/.
12. Неформальна освіта: Освітній курс «Державна політика у сфері соціального захисту населення» Вищої школи публічного управління на порталі НАДС. URL: https://pdp.nacs.gov.ua/courses/derzhavna-polityka-u-sferi-sotsialnoho-zakhystu-naselennia